

“Het is belangrijk dat iedereen meepraat over architectuur”

In deze rubriek laat **Roofs** personen van binnen en buiten de dakenbranche aan het woord. De insteek is om de visie en de persoon achter die visie voor het voetlicht te brengen.

Tekst: *Nolanda Klunder*

Foto: *Manon van Bochove*

“Voor architecten zijn de mogelijkheden van het dak nog lang niet uitgeput”, zegt Merel Pit, hoofdredacteur van architectuurplatform *de Architect*. “Het benutten van het dakoppervlak is, met name in de grote steden, voor architecten een cruciale strategie om ruimtegebrek, klimaatverandering en leefbaarheid aan te pakken. Optoppen, groene daken, regenwaterbuffering, energieopwekking met zonnepanelen en kleine windturbines: architecten zoeken naar manieren om deze zo in hun ontwerp te integreren dat het resultaat er esthetisch goed uitziet.”

ALTIJD MAATWERK

“Wil je van gebruiksdaken goede, kwalitatieve plekken maken, dan is dat niet alleen een ontwerpogave maar ook een sociale opgave”, vervolgt Pit. “Je moet bij een daktuin bijvoorbeeld nadenken over groenbeheer en regels voor gebruik, zodat het dak voor iedereen een fijne plek blijft. Ik denk dat dat in de planvorming wel eens onderschat wordt. Bij daken geldt nu eenmaal niet: *one size fits all*. Welke keuzes je maakt voor dakgebruik en welk onderhoud vervolgens nodig is: elke situatie vraagt om maatwerk. De rol die de architect daarbij heeft, is deze onderwerpen agenderen en de opdrachtgever zorgvuldig bevragen: wat is de behoefte, wat is de werkelijke vraag, hoe kunnen wij daar goed op antwoorden? Durf de opdrachtgever een spiegel voor te houden. Je bent iets aan het maken dat er heel lang blijft staan, dus als architect heb je, samen met de opdrachtgever, een verantwoordelijkheid.”

OVERDIMENSIONEREN

Nog steeds worden gebouwen opgeleverd met daken die niet sterk genoeg zijn voor multifunctioneel gebruik. Pit: “Dat is een gemiste kans. Als je een gebouw overdimensioneert, maak je het veel flexibeler voor de toekomst. Dus ontwerp een school met iets grotere lokalen dan nu nodig zijn, geef een kantoor wat grotere ruimtes en maak de constructie van het gebouw net wat steviger dan nu vereist is. Die keuze is echter vaak niet aan de architect, want die geeft het geld niet uit. Je kunt adviseren, maar in de praktijk zie je dat het spreadsheet vaak regeert. Daardoor worden er gebouwen opgeleverd waar je niks

anders mee kan dan waar het voor ontworpen is. Architecten en opdrachtgevers hebben de kans om daar iets aan te veranderen: ontwerp gebouwen zo dat ze in de toekomst ook voor andere functies geschikt zijn.”

EIGEN MAGAZINE

Pit, sinds vier jaar hoofdredacteur, is in 2008 afgestudeerd als architect. Na een start als vakredacteur bij *de Architect* was ze enkele jaren marketing- en businessdeveloper bij een architectenbureau, totdat ze in 2019 voor zichzelf begon. Ze richtte haar eigen digitale magazine op: *A.Zine*, en publiceerde *Mevr. de Architect* waarin ze vrouwelijke architecten aan het woord liet. “In de architectuur overheersen de witte mannen. Dat is gek, als je je realiseert dat er net zo veel vrouwen als mannen afstuderen. Ook mensen van kleur of met een niet-westerse achtergrond zijn sterk ondervertegenwoordigd. Eerst met *A.Zine* en nu met *de Architect* wil ik ook die stemmen laten horen.”

ANDERE STEMMEN

“Wat architecten ontwerpen, is voor alle mensen”, benadrukt Pit. “Daarom is het zo belangrijk om andere visies en andere ideeën mee te nemen in de architectuur. Een voorbeeld. In de openbare ruimte is vaak plek waar jongens kunnen voetballen en basketballen, maar er is nauwelijks iets voor tienermeisjes. Zij willen met elkaar kunnen kletsen op plekken waar ze zich veilig voelen. Het mooie is dat als je de buitenruimte zo inricht dat tienermeisjes zich er goed voelen, je ook meteen plek hebt gemaakt voor bijvoorbeeld moeders met jonge kinderen en ouderen. Als je ontwerpt voor de meest kwetsbare groepen in de samenleving, ontwerp je voor de hele samenleving. Maar daarvoor moet je wel oog hebben voor andere groepen. Als alleen witte mannen ontwerpen, zijn er blinde vlekken.” Pit noemt als voorbeeld een ziekenhuis. “Bij veel ziekenhuizen heeft de architect een groots gebaar willen maken met een grote entree. Voor een patiënt betekent dat dat je binnenkomt in een enorme hal waar je je klein en nietig voelt en je moet zoeken naar de balie. Je kunt ook kiezen voor een intieme entree, zodat je je niet zo overweldigd voelt en warmer wordt ontvangen. Maar als gezonde mensen een ontwerp maken, gaan ze er misschien aan voorbij dat je je kwetsbaar en klein voelt als je ziek bent of voor een medische behandeling komt.”

MAATSCHAPPELIJK DEBAT

“Het zou daarom goed zijn als we allemaal meer over architectuur praten”, zegt Pit. “Architectuur is niet een luxeproduct voor de rijken of iets dat alleen van pas komt als je een iconisch gebouw wil, het is datgene waarmee we de wereld om ons heen vormgeven. Dat gaat over alledaagse gebouwen, zoals scholen en bibliotheken, maar ook straten en pleinen. Het probleem bij het maatschappelijke debat is dat de mondigste groepen hun weg wel vinden en andere groepen niet gehoord worden. Het is belangrijk dat je als architect nagaat of je alle stemmen wel gehoord hebt. Dat betekent dat het nodig is dat je meer tijd in het proces investeert, meer mensen spreekt. Die tijd krijg je als architect lang niet altijd van de opdrachtgever, maar het is wel belangrijk.”

POORTWACHTER

“Als hoofdredacteur van *de Architect* zie ik mezelf als poortwachter: wie krijgt een podium, wie komen er in onze publicaties, wie nodigen we uit om te spreken op onze evenementen? Dat is een grote verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd heb ik ontdekt dat ik niet om de dominante stemmen heen kan, want de doelgroep wil ook horen wat zij ergens van vinden. Maar ik geef de zachtere stemmen zo vaak mogelijk ook de ruimte. Daarmee hoop ik de architectuur inclusiever te maken en verandering te brengen.” ■

Dit artikel kunt u lezen op www.dakweb.nl

MEREL PIT IN ZEVEN VRAGEN

Wat heb je zelf voor dak? Ik woon in een jaren '30 tussenwoning. De vorige eigenaren hebben het pand opgetopt met een extra woonlaag. We hebben een groen dak met sedum, voor de betere isolatie, het terugdringen van de temperatuur op de bovenste verdieping en de waterberging.

Met wie woon je? Met mijn man Michael en onze kinderen Melle (12), Niven (9) en Faye (6).

Wat doe je als je niet werkt? Dan breng ik tijd door met de kinderen en race ik voor hen van sport naar toneel naar muziekles. Daarnaast doe ik zelf aan sport (bootcamp, hardlopen, yoga) en werk ik aan een eigen schrijfproject.

Wat is je favoriete stad? Berlijn, daar heb ik tijdens mijn studie gewoond. Het is een stad met veel geschiedenis,

veel verschillende wijken en veel mogelijkheden. De rauwe kantjes waren toen ik er woonde nog niet opgepoetst.

Wat is je favoriete gebouw of architect? Ik kan niet kiezen. Voor mij is het belangrijk dat de detaillering van een gebouw klopt. Het moet niet alleen een goed verhaal zijn, maar er moet ook zorg en aandacht zijn geweest voor de uitwerking.

Wat is voor jou het ultieme dak? Ik zag in Amsterdam een zwembad bovenop een appartementengebouw. Het moet fantastisch zijn om op je eigen dak te kunnen zwemmen.

Waar ben je in je werk het meest trots op? Op dat er van *Mevr. De Architect* 4000 exemplaren zijn verkocht, en op hoe wij met *de Architect* in print en online een plek in het debat veroverd hebben en zo onze toegevoegde waarde kunnen laten zien.